

Előszó.

Bányaüzemünk rendezésénél s az üzemtervek megállapításánál mindig egyik, és sokszor legfőbb kiindulópontunk, melyre javaslatainkat és terveinket alapítanunk kell: a régi üzem eredménye. Elődeink szerencsés műveletei nekünk is megmutatják az utat, és helyet, hol teléreink gazdag érczrakodmányait keresnünk kell, és csak nagyon fontos okok bírhatnak rá minket, hogy oly vállalatba fogjunk, melylyel elődeink már sikertelenül küzdöttek.

Rendkívül fontos tehát reánk nézve biztosan tudni, hogy elődeink hol, mit, és milyen eredménnyel dolgoztak? Vannak ugyan minden jelentékenyebb bányaműnél kisebb — nagyobb terjedelmű kéziratok, melyekben a bányamű története előadatik, de e munkálatok adatai rendesen igen hiányosak, és ha bennök kételkedünk, nem tudhatjuk, hogy hol keressük a bizonyítékokat, mert ez iratok szerkesztői nem találták szükségesnek megjelölni, hogy elbeszélésük adatait honnan merítették; pedig bizony gyakran együtt adnak elő mesét is a történelmi valósággal.

Egyébiránt ez iratok szerzői rendszeren igen hosszú korszakokat jellemeznek egy pár sorral, megemlítvén valamely e korszakban történt feltűnőbb eseményt, mely pedig sokszor épen nem alkalmas az egész korszak jellemzésére.

Igy, például: általánosan az áll történelmi kéziratunkban, hogy Felsőbiebertárna a XVII-ik század első felében nagy jövedelmet adott, és évenként 40,000 márka ezüstöt termelt; pedig, — ámbár való az, hogy néhány éven át nagy jövedelmet adott, s való az is, hogy két éven át 40,000 márka ezüstöt termelt, — de ez idők között mennyi veszteség, és nyomorúság uralkodott, s a helyzet mily kétségbe ejtő vala kétszer is a XVII-ik század első felében, — arról hallgat a krónika, valamint arról is, hogy a bő termelés Felsőbiebertárnának melyik részében, s melyik telérén nyeretett? Ez iratokban természetesen nyomát se találjuk annak, hogy a küzdelmek s nyomorúságos állapotok okai mik voltak? pedig látni fogja a figyelmes olvasó e művemből is, hogy az akkori viszonyok reánk nézve is igen tanulságosak.

Mindezeket tekintve azt vélem, hogy hasznos dolgot cselekszem, ha a bányamívelés történetére vonatkozó hiteles és részletes adatokat, melyek eddig irattárainkban eltemetve heverték, de midőn az Alsó Magyarországi Bányászat történetét kutattam, kezem alá jöttek, közzé teszem; felhasználtam ugyan ez adatokat az Alsó Magyarországi Bányászat Történetében is, de szaktársaim bizonyára egyetértének velem, hogy közleményeim akkor lesznek legtanulságosabbak, ha az adatokat bányavállalatokként összefüggőleg adom elő, és így juttatom a bányász közönség kezébe; a Nagyméltóságú Pénzügyministerium kegyes pártfogásának és hathatós segítségének köszönhetem csak, hogy

eme szándékomat végre hajthatom; tisztelt olvasóimat pedig kérem, hogy e művem gyengeségei iránt elnézéssel lenni sziveskedjenek, és pártfogásukkal lehetővé tegyék művem folytatását.

A mellékelt térképekre nézve meg kell jegyezniem, hogy miután 1650 előtt készített térképeink mind elvesztek, kénytelen voltam újabb térképeinkből állítani össze a bányák kiterjedését a régi leírások adatai szerint, melyek azonban csak a nevezetesebb művekről szólnak, s így nem lehetett meghatározni, hogy a kisebb művek terjedelme az itt tárgyalt időszakban milyen vala.

Selméczen, 1884.

Péché Antal.

